

láng zsolt

a kicsi hűg

Annának, szeretettel.

Megtörtént, hogy egyszer egy leányzó, özvegy édesanyját és szelídke hűgát hátrahagyván, elindult vígalmat, örömet, élvezetet, gyönyört, gazdagságot keresni s hogy egykettőre széles, komfortos lépcsőként omolt lábai elé a világ.

Mert körös-körbe nem létezett delejesebb az ő testénél, kivált midőn ha kilépve a zuhanyrózsa alól, májusi selyempázsitok illatával, perkál lepedőire tért s igézőbb rózsaszirmok illatát lehelő ajkainál...

S tán titkolt szándékkal nem akarván néven nevezni azt, amit még nagyúri hetérák nyelve sem kerülne el olykor a siker érdekében, egy szó támadt, homályos, mint a tárgyak, szeszélyesen változó, százaféle értelmű - egyszer mennyi örömet jelentett, másszor, mintegy ellentétükként /a pokol az!/ amazok hiányát... Samekolt (ez az a szó) a félvilág, lassan nem maradt kiút. Nem volt szó, amit ne jelentett volna a samek (s persze

csupán egyvalaki grasszálhatott e borzasztó térben); ha netán mégis felütötte fejét egy szakadár jelentés, szigetként vonzva a fuldoklókat, be lett kebeleleve hamarost (azért a menekülőket még kedélykedően bevárták...). A férfiak, e mohó népek, százszázmra váltak a nő rabjaivá, ami, rabbá lenni, valljuk be férfiasan, nem olyan egyszerű és ez nem egyszerű. Ledobálták magukról egykori életmódjuk elemi darabjait, lefejtették a szavak által a szavakba öntött tudást és a sok lelki nyugót, lihegve magára hagyták régi énjüket, s ha az makacsul a nyomukba szegődött, hát egyszerűen felkoncolták. A samek mindent jelentett és az ellenkezője is samek volt.

Telt-múlt az idő (a másik úr) s az otthonmaradt kicsi hűt is elindult; menj isten hírvell!, mondta neki kérgeződő szívú anyja, mintha betelt volna a pohár a lányka oktan jóságától és szeretetétől... Ment, ment mendegélt, elhagyta a világ végét, mígnem a nővére birodalmába jutván, megállt egy grandióz palota lépcsőinél. Fent, mintha már várta volna, megjelent az asszony, az angyalba ojtott boszorka. Sűvítve a szó a rózsasillatú ajkáról! Csakhogy, akárha vad fagyok a tavak mélyét, érintetlenül hagyta a kicsi lényt. Samek!, toppantott a dáma, s tekintete a két oldalt felsorakozott férfiakra villant, mikor ha jelt adott. Ekkor azonban a kicsi hűg hamvas ujját a szájára tapasztotta (ó, egy másik száj, az ajkak mézestejbe áztatott ibolyák illatát árasztják!). Senki nem tudta, mi volna a teendő... S ebben a döbbenet keletette csendben, a hallgatás friss tartományában a samek nem jelentett semmit, csend lett, s benne lehető lett megrendülni, átélni azt a megrázkódtatást, amit a samek megrendülése okozott, mert megingott a kétes értékű gazdagság, megszűnőben volt a samek joga, azé a szóé, mely a szavakra telepedett,

vastagon /mint a guanó/ és amely önmaga által tette természetessé azt a samekot, melynek félfője és birtokosa lett minden. A mutatóújj pici mozdulata egy szót üzött el ebből a világból, aki kielégületlenséget és haszontalan fájdalmakat hozva költözött ide. Nem csoda, persze, ha a jámbor nyári napsütésben havazni kezdett. Aki nem hiszi, szót se szóljon!

/Ha ezt a mesét elolvasod hátulról visszafelé, egy idegen nyelvvél fogsz találkozni, amit nem ismersz, egy ismeretlen birtok-on nézhetsz széjjel, beszélhetsz, anélkül, hogy kommunikálnál (micsodás csúnya szó!), ugyanakkor megismerhetsz valami új grammatikát, kudarcokara és eredményekre lelsz és így tovább...

Ajánlom, hogy lefekvés előtt gyakorolt, hisz az léleknek az olvasás, mi testnek a torna!/

mária

Kicsi irodánk, akárha színház, mely olyan, mint az élet. Én a vad, erotikus férfiakat szeretem, mondja Ágnes. Lassan jön a fény, a reggel, a sötét ablakúvegen Ágnes tükörképe, kíváncsian nézik egymást, csípőjüket pökhendin riszálják, felszül ott minden, mintha robbanni akarna. Gittus a másik ablaknál haját fésüli, hull a sok tépett, tört hajszál. De ha nincs ló, jó a számár is, mi? Ágnes felfújja az arcát, aztán utálattal kiengedi a levegőt. Legalább hosszú alsógatyáiktól kímélnének meg! Csak toty, toty, totyognak bambává gerjedten! Mozdulatait az ablakról ellenőrizve mutatja, hogyan. Gittus nem nézi, gondosan rúszozza ajkait, komolyan mondja közben: Tudod, Ágnes, én félek a férfiaktól. Szelíd galamboknak mutatják magukat, közben pedig vad mándrucok! Ágnes macskásan nyújtózkodik, varázsos ívekben görbíti testét. Az ég áldja meg, még feszes a bőröm, de már nem vagyok félénk jerke, szórakoztató, izgató, nő vagyok, zongorázok, táncolok, énekelek, akár egy gésa, értek a matematikához, igen, nemes kedvtelésekben társ tudok lenni, tudok, hát mi kell azoknak a férfiaknak, mér jut nekem a férge? Legyint, majd sétálni kezd ide, oda. Zsebéből dobozkát húz elő, áthajol a mérnök asztalán. Fordítsd le nekem, te tudsz angolul. Nem tudok. Te sem tudsz, Lajoska? Nekem családom van, hagyj kérlek dolgozni! Ne duzzogj! Nem én duzzogok. Hát kihalt a férfiakból a lovagiasság, a tisztelet, az áhitat?, a tudás, a vadság, a tűz?, a vágý a szilajság, a bátorság? Tudjátok-e, igen?, mire van nekünk szükségünk? Erős karra van szükségünk, erőre, mely türelemmel és joggal párosul, függőségre, melyben mindent szabad, mondatokra, melyek kiragednek minket a szürke

falak, a szürke történetek közül, gyerekekre, akik barátjuknak tudják nevezni apjukat, időre, mely mindent megold (lassan, tűnődve)! Ti mohó, önző népek, hát ne éljen veletek senki! Legyetek egy szál magatok! Felferjűk az árunkat. Kezét hátrateszi, kézfejét tenyerében ütögetve járkál, túloz, fölöz, überel, száját görbíti, képeket vág. Gittus fölnevet: jé, a nagyfőnök! Ágnes megtorpan, papírlapokat szór a plafon felé, közben fujtat, indulatosan keresi a szavakat. Ne fessd az ördögöt a falra!, dörmögi Lajoska.

A rajztáblánál lány áll, kicsit előrehajolva dolgozik, hosszú, egyenes haja két oldalt hull le, a nyaknál kettéválva s azt szabadon hagyva, mint a veres-tenger, kék pulóver van rajta, garbó, szoknyája rövid, a hatvanas éveket idézi, szabadon hagyja a combok kárpátos vonulatát, Máriának hívják, akár nővérünket. Ágnes megáll mögötte, végigméri, hangját teatrálisan lehalkítva kéri Gittustól: mit gondolsz, van már neki dátuma? Gittus elmélyülten reszelgeti körmét. Te még emlékszel ilyesmire?, kérdezi gonoszan Lajoska. Ágnes fellibbenti a jobb oldali hajzuhatagot, ráteríti a vállra, tenyerével végigsimítja, le a csípőig, milyen szép vagy!, mondja titkos szándékkal. Vannak férfiak, akik megbolondulnak a festett körmökért, én meg nem szeretem, töpreng hangosan Gittus. A szépség viszonylagossága hazugság, így Ágnes, aki szép, az szép! Tenyerét Mária derekán pihenteti. Voltál már a nagyfőnöknél? Leadtad a sápot? Szeme gonoszan fénylik, hangja lágy. Szép és üde vagy, nemes és megértő és melegszívű, és nem vagy komisz és pletykás és kötekedő, türelmes vagy és belátó és szorgalmas, és nem vagy kicsinyes és szájaló és indiszkrét, és kedélyed tiszta és békés. Példás feleség, gondos anya leszel, és forró szerető, eszményi élettárs. Megperdül, magával sodorja Máriát a mérnök felé. Vedd el őt feleségül! Kerítónő lettél?, próbál a férfi a reggeli tréfa szintjén maradva

annak véget vetni, de Ágnes nem tud megállni. Magához vonja Máriát, erősen tartja a derekát, hozzámennél?, kérdi, megrázza a lányt, hozzá?, mondd már. Mária felemeli a fejét, igen, suttogja zavartan és komolyan.

Gittus mint a nagyothallók, nem odavalósian mondja: a mérnök mérnököt vegyen el, így a helyes. Orvos orvost, tanár tanárt, rajzoló rajzolt, ez a móres. Nagy, erős dinasztiák lesznek, s ez jó. Ezt hol olvastad?, kérdi Lajoska.

Nézd csak, hiába dugják zsákba a macskát, kidugja a körmeit! Egész idő alatt hallgat, közben ki tudja, miket gondolt rólunk. A gondolatok ellen még csak védekezni sem tudunk... Ágnes most észreveszi, hogy a mérnök üresen bámul maga elé, Lajoska a papírait rendezgeti, Gittus meg lehetetlen rezonőr, ezért a kint felerősödő eső ritmusával szapulja Máriát Máriának.

A mérnök mintha moziateremben ülne, ahol megszakadt a hang s az eddig elnyomott külső zajok felszabadultan törnek be a terembe és kötik le figyelmünket. Már napok óta esik, lassudad országos eső, városok vakolata omlik, kopolyákban sáros lé kavarog, buzgárokat tömködnek a gátőrök. Felrezen, megpróbál jelen lenni, emberek közt élni, élni, figyelni, kapcsolatot teremteni, a tehetségesebbjeit értékelni, futtatni, szeretetreméltóvá válni, ha kell, lefogyni, ha kell, meghízni, napok alatt, rossz fogakat betömetni, haját, körmöt vágatni, önzetlenül megérteni a másikat és őt ebben segíteni, egyszer már úgy beszélni, ahogy a fennvaló akarja...

Ágnes közben szétszedte Máriát, de élve életben hagyta. Megette és kihányta. Lassan múlik a reggel. A lány már elronhanni is szégyell. Egyetlen embert szeret ezen a világon, de az nem néz rá. Istenem, mért hagy egyedül! Nem akarok élni, nem így, nem észrevétlen, nem megtűrten, nem viszonylagosan, nem kijátszva, nem egyoldalúan, nem mint szálka, nem mint szolgál, nem koloncként, nem esdeklőn, nem epedőn, nem zsarolva és

zsarolhatón, nem szelepként, nem vakon, nem álarcban, nem hálásan, nem lehazudva, nem minimalizálva, nem így, nem nem, vagyis igen, igen, boldog akarok lenni!

A kisfőnök ront be mint szélvész, téged hivat, mutat a mérnökre, vaskos ujjait lengetve fenyegetően körbesétál, beszél, széllal szemben nem lehet, aki szelet vet, vihart arat, amilyen a mosdó, olyan a törölköző, vagy megszoksz, vagy megszöksz, addig nyújtózkodj, ameddig a takaród ér, kevély ló nagyot botlik, alvó oroszlának jajgat a felköltője, a végén csattan az ostor, addig úszik a tök a vízben, míg el nem süllyed, kinél lakol, annak törvényével élj, ki kardot köt oldalára, vasat várhat a lábára, ne piszkáld a tüzet, mert megég a kezed, aki nem lép egyszerre, nem kap rétest estére...

Lajoska székével a mérnök mellé rukkol, letoltak?, kérdi, nagyot harap a szalvétából kihajoló kenyeréből, nem kérsz?, kérdi tele szájjal. Ne lógasd a fejed! Nem lógotom! Kihúz egy szalámikarikát, a neonok felé tartva vizsgálja. Két éve én volt a bűnbak. Engem hívogatott. Ez a reggeli tornája. Rabulisztika! Hátradönti fejét, nagyra nyitja száját, bent sötét van, beejti a szalámit. Míg fiatal, sokat akar az ember, kicsit nevet, a nőkre néz, sok benne a feszültség, mondja. Később asszimilálva lettem. Leteszi a kenyeret, végighúzza kezét az asztallapon, lesepri a morzsákat, aztán zongorázik. A nők némán majszolnak, figyelik a két mérnököt. A nőket most mi figyeljük. (És akkor mulatságosan lehet képzeletben folytatni a sort.) Kicsiket harapnak. A mérnök megpillantja Misit, köszönnek egymásnak. A fiúnak nagy, törekeny homloka van, mint átvilágított tojáshéj, és bozontos magyarbajusza. Almát hozott Mériának. Lajoska felemeli a kenyeret, harap, rág. Rágja. Ismét kihúz egy karikát, befalja. A jól ismert szalámi-módszerrel dolgozik: szeletenként az egész bagázst. Ha az ember hazamegy, mondja, felesége ülbe

hajtja a fejét, s onnan már sokkal békülékenyebb. Ha vannak is benne feszültségek, nem érdemes azt deklarálni. Ez az ől a hazája. Ugye? A mérnök bólint, szeme sarkából Misit nézi. Keveset tud róla, talán a Mária testvére, valamelyik szomszédos irodában dolgozik, a nevét is csak a gyűlésekről ismeri, gyakran szerepel negatíve, büntetik, s ha éppen nem tudják büntetni, bolondnak nevezik és kinevetik. Egymáshoz hajolva meghitten beszélgetnek, csak szavakat hall, Mária az almát törölgeti (az ő szép almái között). Hiába küldöm el neked a lepréselt barackfám, nem tudod meg, milyen egy igazi fa. Örül, hogy hallott egy mondatot, figyel. De ha markodba adom a magját, s te elülteted... Nem érti, nem tudja elhelyezni a hallottakat (elírás, nem tudja elhelyezni a halottakat), bután bólogat Lajoska felé. Talán jó barát lehetne, gondolta néha Misiről, ám szinte azonnal viszolyogva hessegette a lehetőséget. A fiú, kicsi szvatterében, keményített ingeiben olyan derűsen viselte a kollégák mesterkedéseit, hogy a mérnökben, profán megváltásként, érzéseket ébresztett. Mégsem tudott a gonoszokdók glédájából átállni. Szóval berendelt a megyéhez, mondja Lajoska. Bólint. Közben a távozó fiúra néz. Az mosolyogva visszabólint. Csak puhít, magyarázza Lajoska. Vagy edz. Attól függ, honnan nézzük. A lónak ugye két oldala van, s ha nem te vagy a ló, könnyen áteshetsz rajta. De ez nem tartozik szorosan ide. Te is lépjél, ő is lép. Persze, neki nehezebb, ezt be kell látni. Lásd be!

Reggel csatakosan ébred gyűrt lepedőn. Mintha azt hajtogatta volna álmában, hogy nem akarok mérnök lenni!

Esik, nem néz fel. Tócsa nő a pocsolóházhoz, kinéz egy asztfaldarabot, rálép, megbillen, szentséggel. Benyit a trafikba, meleg van, jó dohányszag van, a nagyon kövér trafikosnő mosolyogva fogadja, az egész nő mintha nyers

fánktésztából volna, talán kényelmét szolgálná, ha hatalmas melleit felpakolná az asztalra, mint valami árut. Szentgyörgyit?, kérdezi. Már nem dohányzom. Esernyő nincs? Az nincs. De kölcsönadom az enyémet, délután behozza. Régen járt nálam. Megnősült? Ugye ismeri Mariskát, ott dolgozik maguknál. Fontos ember lehet a szeretője, ha oda bekerült. Nálam vásárol, képzelje, kulcsszappant használ. Valamit takargat, mindig egyedül jár. Az ő korában ez nonszensz. Vajon ki lehet a protektora? Maga mit gondol? Hát a nád se zörög szél nélkül... persze hogy adom, csak rossz a zárja, ne sokat huzogassa!

Ránéz az órájára, sietnie kell, viszi az ernyőt. Bajlódik a rugóval, nem néz a lába elé, csak későn, lépés közben, alatta víz, megnyújtja riadtan az ívet, kicsi a felület, elcsúszik. Feltápáskodik, mint a felesleges maltert, körmével húzza le a sarat. Magas férfi guggol le mellé, majd én segítek, mondja, hosszú, világító ujjával ki feszíti a szövetet, így könnyebb.

Őn, uram, büszke lehet öltözetére, ritka manapság ez a gondosság. Bizonyára fontos helyre igyekszik, nem firtatom. Remélem rendbehozzuk a kis malőr okozta bajokat, a látogatása eredményes lesz. Sikerre számíthat, elégedett lehet magával. Elnéztem az imént, milyen epedőn követik önt a nők. Csókokat dobálnának, ha nem törődnének az utca indiszkrét népével. Úrákig képes volnék bámulni önt! Most mintha nyomná valami a lelkét, gondok űzik?, zaklatják?, pakoljon ki nyugodtan, nekem beszélhet, jaj, be sem mutatkoztam: Zsorzs vagyok, mérnökember magamis, a lélek mérnöke!

Rohan az idő, kilép, jó volna egyszer már sétálni, gondolja. Felnéz, a szürke tömbök összehajolnak felette, sok függőleges elhelyezkedés, a szürke, tarjagos felhők nyugtalanságot szülnek. A sarkon befordul, nem néz hátra, szűrős tekintet a tarkóján, érzi. A posta épületénél lelassít, szuszog, aztán sebesen eltűnik a barnára mázolt vaskapu mögött.

Hát te?, állítja meg a kisleány, ja, a megyénél voltál. Mit mondtak? Hát, persze, a főnök csak ijesztget. Rendes ember, csak érteni kell a nyelvén. Rólam szó volt? Negatív sem? Gyere, igyunk valamit, mondja enyhülten.

A terem rendeltetése szerint vendéglő, használatában kocsmá. Sok a füst, a szomszédos asztalnál két nő ül, talán anya és lánya, a fiatalabbik lehajtott fejjel bámul kávéjába. Szóval, emeli fel poharát a kisleány, te új fiú vagy, ideje, hogy beszéljünk, szóból ért az ember. A szomszédban az idős nő visszafojtott indulattal beszél. Hallja, mit mond. Ezért kilincseltem érted, hogy most otthagyj csapot, papot!? A lány előveszi zsebkendőjét, fejét annyira lehajtotta, hogy nem tudja eldönteni, sír-e vagy az orrát fújja. Hát figyelj rám, mondja a kisleány, mit akar az ember: fent akar maradni, legfelül, birtokolni akar, uralkodni, hatalmon lenni. De értsd meg, anya, nem bírok... tisztán hallja, mit mond a lány, nem bírom már, állandóan lapogat, nyúlkál. Kicsit lehajol, látja, sír a lány. Aki pedig nem elég rátermett, így a kisleány, aki nem igazán okos, de azért tud ravasz lenni, az kilesi a többieket, zsarolja őket, hátulról jön, firtat, dumál, kohol. Kiül a szék szélére, az idős nő gyorsan beszél: ugyan, másokat is tapogatnak, ettől nem dől össze a világ, a lány felemeli fejét, ha egyszer szép vagy! Figyelsz, kérde a kisleány. A kisleány inge ki van gombolva a zakója alatt, nincs rajta atléta sem, pedig még tél van, vagy minimum télies tavasz (március 14) hideg eső permetez, kivillan a kisleány szőrtelen melle, de ha a tekintet bátrabb, a hason váratlanul dús rengetegre találhat. A nyálasabbja, így a kisleány, a se nem okos, se nem ravasz, azt mondja: szeressük egymást gyerekek, megértésről papol, pedig ő is uralkodni akar. A legelfajzottabb hatalmi ösztön a szeretet. Az asszonyon régimódi esőkabát van, jellegzetes stoppolásokkal a gomboknál, nehezen mondja: légy vele kedvesebb, akkor nem fog erőszakoskodni. A szétnézéstől fáj a szeme. Én az egyenes dolgokat szeretem, emeli fel

Újból poharát a kisleány, no, igyunk! Mire akarsz rávenni, anya, tör ki a lány, hátradobja székét, és kirohan, nézi a lányt, figyelsz? Tehát, aki okos, az könnyörtelenül és nagyszerűen és nyíltan birtokolja hatalmát, a ravasz sakokban tart, aki pedig hatalmi éhségét nem tudja egészségesen kielégíteni, az gyöngédségről prédikál. Te elég okosnak tűnsz ahhoz, a kisleány hangosan beszél, sokan odanéznak, nézegetik őket, közelebb hajol, hátha erre lehalkul, talán megérted, milyen vezérelv struktúráról minket, megérted, ki a vezér, s milyen elvek vezetnek. Aztán majd emeljük a fizetésed. Ez nem vicc.

Hallom, mondja Lajoska, fizetésünk felemelik. Hogyhogy? Hát hogy alacsony.

Jön a kisleány, jön megszagol, inge végig begombolva. Úgy helyezkedik, hogy a többiek karéjából a mérnökökre mutathasson. Miattad, miatta, miatta... kíváncsi a megfelelő csendet, miatta tíz százalékot levonnak mindenkitől. A mérnök elpirul. Miért, kérdezi Gittus. Mert a mérnökúr nem adta le a rajzát. Tegnapelőtt bevittem a nagyfőnökhöz. A kisleány gúnyosan mosolyog: tőle jövök, őt nem lehet meghazudtolni! És képzeljétek, elmegy panaszkodni a megyéhez, hogy itt rossz a légkör. Rádásul titeket is befeketített. Kis szünetet tart. Hát hogy molesztáljátok a hölgyet, bök állával Mária felé. A tekintetek lecsapnak Máriára, mint a keselyűk: süvítve szállnak, és egy picit manipuláltak. Én is láttam a rajzot, én csináltam, szóval meg Mária. Holló a hollónak, sóhajtott a kisleány, székét keres, leül... A viszonyok és saját balfácánságunk tolnak székét a stréberek alá. Lajoskám, holnapra fejezd be a homológálást. Mit?, az lehetetlen. A nagyfőnök kéri. Ja, csinálom. Nagy világos nyakkendőjét megsimítja, begombolja a zakóját, kiemeli akárha egy nagy nyelvet a nyakkendőből, babrálja, visszadugja. Mindent meg fogok tenni, hogy kész legyen. Tudva van a nagyfőnök nyelvén beszélni. Bravúros szöveg!

Messze még az idő, midőn egy ugyanazon helyről
iszunk, azon egy helyről.

Üsszecsukja az ernyőt, megmarkolja, mint valami
váltóbotot, futni kezd; az eső arcába csapódik, hunyorít,
rossz a ritmus, kapkodva lélegzik; átvág az úttesten,
fékező autó motorházára tenyerel, meleg, piszkos esővíz
tapad a tenyerére, föltartja az esőbe, felmutatja a
tenyerét, felugrik a járdára, nagyot robban egy tócsa,
cipőjében hideg lé, hullámokban érzi a félelmet, ilyen
még nem volt, arcokat lát, sehol egy nő, aki
semmiségekkel is megnyugvást szül, a belátható teret
furcsamód idő szegélyezi, úgy érzi, a következő pillanat
ott van az utcasarkon, túl hosszúak az utcák, számolva
szívja, számolva fújja a levegőt, az idő leválik a
tétről, de nem mint magtól a héj, hanem nagyon
erőszakosan, akárha vásznat feszítenénk le rájáról, s a
fa széthasad, a szegélyen kellemetlen, éles faszilánkok
maradnak, a legrövidebb utat választja, két utca maradt
hazáig, lassan megnyugszik, bár tudja, kétes a nyugalom -
belépek szobámba, felkattintom a villanyt, a sápadt fény
elszomorít; nincs kedvem olvasni, nincs kedvem
vacsorázni, ágyba bújok, eloltom a lámpát, államig
felhúzom a sárga paplant nem tudok elaludni, hiába
préselem szemhéjamat ideges szemgolyómra, forgolódom
fülledt odumban; aztán mint akit kígyó mart meg, felülök,
nyitott szemmel bámulom a sötétet, de túl józan vagyok
ahhoz, hogy ne csupán ismert tárgyaimat lássam. A
józánság olyan lyuk, melyen a világ szomorúsága belénk
áramlik. Nyolc éve nem voltam nővel. - Valaki elkapja a
karját, felnéz, Zsorzs, kiáltja túláradón.

Tán pávát láttál? Csendesítsd le tudódot,
elviszlek egy neked való helyre, s ha ügyes leszel,
megoldódnak kényes gondjaid. Belékarol, s vezeti nagy,
fekete ernyője alatt. Férfiparfümöt használ, szokatlan,
hogy egy férfi is lehet kellemesen illatos. Idegeneket is
meg lehet szeretni, gondolja a mérnök.

Egy raktárhelyiség előtt megállnak, Zsorzs bemegy, aztán kis idő múlva hatalmas csomaggal tér vissza. Ezt te hozod, imádni fognak érte.

Ötvenes nő nyit ajtót, a pongyola rajta nem tűnik háziruhának, nyakában ezüstlánc, fülében ugyanilyen lánccon két csillagocska. Sonia vagyok, nyújtja illatos ujjait. Tegezz! Nagyon bután eszünkbe jut, hogy édesanyánkat is tegezzük, de hallgatunk mint a sír. Ügyetlenül bajlódik a csomaggal, erre még rátesz, így megússza a kézcsókot.

A szobában fiatal nő áll fel a fotelból, zene szól, nem érti a nevét, talán Zsazsa. Sonia behozza a csomagot. Van egy üveg konyak, egy magyar pezsgő, csokoládék, narancs, banán, datolya, amerikai cigaretták, vagy egy műanyag tál sonkával, sajttal, gombával, hallal, olívával, vajdarabokkal megrakva. ... Civilizált ember innen már nem tud ellenállni...

Jó sok a fény, megfürdik a poharakban, aranyszálacskákat sző az illatos füstbe, a fotelek puhák és melegek, a szőnyegek süppedők, a fürdőszoba keramitpadlóját fűtik, mint a luxusszállókban, a lapokon gyönyörű virág kerül szét, az ember fél rálépni, áll, áll (Mit tudhatok? Mit kell tennem? Mit szabad remélnem?), van meleg víz, a hajszárító lágyadon duruzsol, s attól sem lehetne meglepődni, ha a WC-dekli, akárha hollandi szelencék a Für Elisere nyitódna, nincs zene, de van bidé és van százféle törülköző.

Zsazsa várja a fürdőszoba előtt. Te egyedül élsz?, kérdi. Bólint. Én is. De azért nem csüggedek. Gondoltad rólam, hogy elvált nő vagyok? Ex-uram nálatok dolgozik, amúgy rendes ember. Csakhogy nekem a józanság, a nyugalom, a figyelmesség nem pótolja a szerelmet. Ne legyen jó, csak szeressen. Persze, ő váltig hajtogatta, mennyire szerelmes belém. Számára ez volt a jog, hogy birtokolhasson, bevezessen a társadalomba,

feleségül vegyen s megvédte őt attól, hogy önzőnek, számítóknak, kéjlesőknek tünjön. Mit gondolsz? Hát, igen, mondja a mérnök s indokolatlanul zavarba jön, azt hiszi, miatta strázsál itt a lány, bent volna dolga stb., de akkor miért kérdez? Zoknis lábfejét hajlítgatva áll egyik lábáról a másikra. Visszamehetünk, dobja el Zsazsa vállát a faltól, itt csend volt, gondoltam, beszélgetünk. Puha léptekkel indul, estélyi van rajta, hátul mélyen kivágva, pici szőrök futnak le a gerinc mentén. Beszélgessünk hát, ne rettegjünk minden indázó liaisontól, akár egy kopott, téveteget vénlány.

Hol voltak rosszaságok?, kérdezi Zsorzs. Mélyen lecsúszott, lábai Sonia ölében, lábujjait tornáztatja, most felül, tölt a poharakba. Igyunk. Igyunk újra. A mérnök jól érzi magát, már nem képes felidézni a rohanás rémületét, nem követi a Zsorzs diktálta ütemet, ehhez új rémületre volna szüksége, márpedig Zsaszával minden olyan simán megy. Zsorzs tánc közben is iszik, át-átkiabál a mérnöknek, ha bárminő nézeteltérése akadna, forduljon bizalommal hozzá. Mindent el tud intézni, súgja Zsazsa. Dehát honnan tud rólam ennyit? A mérnököt váratlanul különös elhagyatottság, valóságos rosszkedv keríti hatalmába, úgy érzi, valami homályos összeesküvésben vesz részt, mely épp ellene irányul. Zsazsa is tudta, hol dolgozom...

Hevesen magához szorítja a lányt, rossz kedvét fokozza a lány finom ellenállása, érzi az izmok feszítéseit. Azonnal s minden kellene. De lehet-e mindent akarni? Szeretlek, mondja ügyetlen sietséggel. Ezt nem szabad mondani ilyen koránt, inti riadtan a lány, mondtam hogy félek e szótól. Nagy szemei ravaszskásan felragyognak: majd hazakísérsz, s kettesben megbeszéljük. Hozzásimul a mérnökhöz, a mérnök alig érzi, mint pulóvert hiába szorítja, nem talál szilárd pontot, hát ez volna a szerelem? ilyen személytelen vállalkozás, személytelen,

mert nincs benne én meg te, vagyis elveszítjük féltve őrzött birtokunk: magunk. De akkor ki viszi át a túlpartra?

Mielőtt leülnének enni, kiszellőztetnek. Surrogva púposodnak a nehéz függönyök, a hideg levegő bepárászza a modern képeket a falon, a poharakat előttük, előhívva a szeszélyes rajzolatú ujjlenyomatokat, s az ajkak foltjait. Részegen imbolyognak a díszgyertyák lángjai, halvány fényfoltok játszódnak a falon, e könnyűség s a falak mozdíthatatlan, kemény merevsége szemük előtt teremti feszültséget - lassan és titokzatosan beléjük költözik. Elhallgatnak, hogy aztán lelkesen és komolyan és őszintén akarjanak beszélni, majd szokatlan gátlásossággal mélyedjenek ismét némaságba.

Zsorzs törli meg a csendet. Előrehajol, Sonia térdére támaszkodik, hízelgően mondja: megkérnénk az írónőt, olvasna nekünk valamit készülő regényéből. Ne gúnyolódjon, taszítja vissza az írónő, s a mérnökre pillantva kicsit elpirul, ne sértsen meg. És vegye tudomásul, a huszadik század regényét igenis nő lesz képes megírni. A férfiak ehhez túlságosan lojális polgárok és hiú alkotók. A nők eleve ellenzékiek és sokkal józanabb lények. Nézzétek, hogy esztek ti férfiak, milyen oda nem való érzékiséggel, milyen élvezettel, gyönyörrel, vigalommal, örömmel. Elérhetetlen dolgok után kapkodtok, és szerintetek mindig tele lesz a markotok. Márpedig, igen, csak cselekedet után tárja fel a világ a maga arcait, ám ezt a kapkodást ugyan ki merné örülni annak nevezni! Zsorzs felemelkedik, befal egy narancscikket, átmegy a másik szobába, onnan kiált valamit. Piperkőc érvek, legyint Sonia, ti még a karón is pipáztok, kiáltja Zsorzsna, aztán ő is átmegy.

Zsazsa átül a mérnökhöz, azt hiszem, itt az idő, hogy hazakísérj. Ujjaival a férfi ajkait simogatja, az ajkak feszesen összezárodnak, elneveti magát, kinyitom

úgy is, a férfi inti, hogy ne, először erőszakosan próbálja, aztán ravaszul cirógatja a nyakát, az állát, a fülcimpákat, s onnan tér hirtelen vissza, aztán settenkedve, majd újfent keményen, dehát miért, kérdi már kicsit ingerülten, rosszak a fogaim, mamogja a mérnök, hirtelen bekapja a lány ujjait, négyet, puha, könnyű falat, fél, hogy elolvadnak, mint babapiskóták, nem is rosszak, nevet Zsazsa. Megyek, szólok nekik, hogy elmentünk. Az asztalon a kibontott narancs szétnyílt kelyhű virágot idéz. Kicsit meg van dézsmálva.

Zsorzs tér vissza, arca duzzadt, szeme alatt tömött táskák, úgy illik, együtt menjünk, ahogy jöttünk. A mérnök átmegy elköszönni, közben Zsazsától vár segítséget, várva várja a várva várt pillanatot. A két nő az ágyon ül, Sonia arcát nem látja, Zsazsa Sonia feje fölött int. Csalódottan bólint, aztán az ajtóból kétségbeesetten, epedően visszafordul, akkor veszi észre Sonia hangtalan zokogását, zavartan hátrál.

Azt akarja, hogy feleségül vegyem, mondja Zsorzs rekedten. Az aprószemű esőt arcukba veri a szél. Túl sokat tudok róla. Ez most baj. Mert igaz az, hogy senki sem rabolhatja más ember szabadságát, anélkül hogy a magáét el ne veszítené, teszi hozzá szinte rögtön. A földbe süllyesztett WC-nél Zsorzs lebotorkál a lépcsőkhöz. Távol autó kanyarodik, vakítanak erős fényszórói. Hallgatja a távolodó motorzúgást. Gyere le velem, hallja Zsorzs sírós hangját, egészen sötét van itt. Nevetve leindul. Büdös van, a férfit várja, kifújja az orrát, kínosan rövidet trombitál, kínos, mintha durrantott volna, kifújtam az orrom, mondja gyorsan, Zsorzs hallgat, idéetlen, gondolja magáról.

Tetszik neked Zsuzsa. Zsuzsa, nem Zsazsa? Rosszul hallottam. Zsorzs belékarol, okos nő, mondja, persze az sem baj, ha egy feleség butácska, fáradtan, nagy közökkel beszél, a közökben kicsiket horkant, mintha

el-elaludna, a szellemi élt sivárságát a keblek játékával akarja majd pótolni. Erősen kapaszkodik a mérnök karjába, vonszoltatja magát, ettől a mérnök egyre frissebb, józanabb, magabiztos lesz, csalódottsága puha biztossággá omlik, ez kibéleli bensejét, bizakodóan gondol a holnapra, fel fogja keresni a lányt, a jövő megtelik reménnyel, az évekig tartó kietlenség, a lélek paramo virágzással, zsongással, zsi bongással telik meg. Verni kell a vasat, míg meleg, motyogja Zsorzs, verni kell az asszonyt, a szőnyeget, a diót, a habot, a riadót, a delet, verd a melled, verd csapra a hordókat, közelebb hajol szájához, hallgatja, szakadozottan jönnek elő a szavak, verni kell, fejbe, bilincsbe, vasba, fejbe, verj ty verj h hidat, s s sátrát, verj fej f f fejbe, adós s ságba, tudományt a f f fejekbe, lelket belé, költségebbe, meg v v megvert minket a sors, elvert verte, kicsit megrázza a férfit, verni kell a vasat, verni.

Hazai gyártmányú dzsip kanyarodik ki az egyik mellékutcából, Zsorzs váratlanul megélénkül, hevesen kibontakozik, hadonászva ugrik az úttestre, megállítja a kocsit, majdhogynem kiabálva beszél a sofőrrel, mondatai kurták, parancsolók, hebehurgyan bevágja magát, rosszul ácsolt, idegenszerű közmondással búcsúzik a mérnöktől. Észreveszi, hogy nála maradt a nagy, fekete ernyő, a trafikosnőjével integet a kocsu után, a másikat fel s le rázva jelez, dobog a vászon. Aztán összezsukja azt is, lassan hazaér, eső szemerkél, míg a kulcsot keresi, az utcát nézi, távoli ablakból fény jön, ellenkező irányban utcai lámpa lóg, fénye szabályosnak tűnő kúpot metsz ki a térből, az utólag tűnik fel, először síkban lát mindent, nagyon nyirkos a levegő, hideg a kulcs, a kilincs, az ablakban kialszik a fényt, rengeteg ágyat képzel maga elé, messze még az idő, midőn egy közös helyről iszunk, a sűrű, széngázos füst a földre száll, alszik a város, vigyázom álmát...

Pletyka, önvád, hencegés, megalázkodás, kapkodás, gyengédtelenség, kíváncsiság, indiszkréció, szájkodás, felfuvalkodottság, pökhendiség, hebehurgyaság, balfácánság, síránkozás, ingerültség, hunyász ---

A kisleány begombolja ingét, hallatszik, ahogy becsúsznak a gombok, vizitre ment, dűnyögi utána Ágnes. Menj és mondd meg, hogy megvan a rajz, élénkül meg Gittus. A mérnök legyint. Hülyeség, mondja Ágnes, a tíz százalékot nem ússzuk meg. De nem azért, magyarázkodik Gittus bátortalanul.

Én megmondom, mondja megilletődve Mária.

Te ujjat húztál a nagyfőnökkel. Minek?, dohogja Lajoska, és miért, itt megköszörüli a torkát, miért kevertél bele minket. Nem kevertem bele senkit, néz rá a mérnök. Lajoska a nyakkendőjéhez nyúl.

Mintha ólomból volna mindenem, hideg a vérem, számban összepréselődött a levegő, milyen a Zsuzsa arca?, megannyi kérdés jó elő, ott voltam-e?, én voltam-e?, láttam-e?, akartam-e?, megváltoztam-e?. több lettem-e?, azt éreztem-e: szeretem-e?, én-e?

Belép a kisleány, visszahajolnak, a kisleány leül, kigombolja az ingét, rakosgat, feáll, leoltja a neonokat, az ablakokban kevés, rest fény, leül ismét, vaskos dossziékkal bátyázza körül magát. Fülledt a levegő, és olyan sűrű, hogy szemhéjunkt is küszködve emeljük; arcunkon fáradtság és valamilyen zománcból kirakott előérzet.

Lassan nyílik az ajtó, Mária áll ott, meglepődünk, eszerint kiment, mégis, mégis, mégis, mégis, mégis, nem találunk mondatokat, sok a felesleges szó! Mária arcán vörös foltok, haja kuszált, a hajszálak szerteállnak, mint szétvert zongora húrjai, most a zene volna legfőbb szükségünk, szoknyája elcsúszva, a mozdulatai is ilyen lecsúszottak, mozdulatlanak látjuk,

pedig mozdul, már odacsoszogott a rajztáblához, kilép a szoknyájából, ráteszi a falapra, lehúzza magáról a pulóvert, ráteríti a szoknyára, lefejtí magáról a nylonharisnyát, felfedezünk egy megstoppolt foltot, fegyelmezetten bámuljuk a lencseszem cérnafoltot, hihetetlennek tűnik minden, magunk elé nézünk, próbálunk helyrehozható hibát keresni rajzunkon, hogy igyekvőn radíroz hassunk, lassan megértünk minden, forró göb lüktet torkunkban, lassan lejjebb csúszik, és rág, rág, rág - állni és várni, miközben olyan üregek keletkezhetnek, melyeket bármi betölthet?

S ebben a valószínűtlen csendben hátratuljuk szélkűnk, síkonganak lábai a linóleumon, Ágnes összerezzen, jól tudja, mi következik, megfogalmazni oly vakmerő... Zakóknak a széktámlára akasztjuk, kibújunk ingünkből, ledobáljuk a zoknikat is... Mária meztelen karjai, kicsi gyerekkarok, lógnak le, lefelé, talán mégsem kellene ennyire védtelenül csinálnia. Ágnes izgatottan feláll, most talált egy mondatot, vetkőzzetek!, préseli ki fogai között. Gittus lassan követi, a kislányok eltűnik, mint egy árnyék, Lajoska meredten bámul utána...

Mária hasa kicsit kiemelkedik a medencecsontok közül, akárha sárgadinnye a fonott gyümölcskosárból, s mikor kivágódik az ajtó, enyhén belapul. A nagyfőnök kerek feje elvörösödik, arca mögött arcok. Előrelépünk, bele látómezejébe, nekiütődünk Ágnes forró robbanó csípőjének...

Amikor egy szó felrobban, az a tett.